Numer 25.

DZIENNIK URZĘDOWY
WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO

w Warszawie dnia 29 Kwietnia 1817 Roku.

Boni civis est, nosse instituta et leges civitatis, iisque obtemperare.

Urządzenie względem uregulowania Dróg i naprawy Traktów publicznych.

Nro 11396. Wydział Administracyyny.

KOMMISSYA WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO

Otrzymawszy pod dniem 9tym Kwietnia r. b. Nro 428 z Kwietnia 1817 polecenie od Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi, względem uregulowania, naprawy i utrzymywania Dróg publicznych, z załączeniem w tey mierze stosowney Instrukcyi; przystępuiąc do tak ważnego i ogół Kraiu interessuiącego dzieła, przyzwoitą bydź rzeczą uznała: powtórzyć nayprzód wydane iuż w tey mierze w roku zeszłym przez Namiestnika Królewskiego ustawy pod dniem 20 Kwietnia i 14 Maia, które iuż dawniey przez bywszego Prefekta Departamentu Warszawskiego do publiczney wiadomości podanemi były, a to iak następuie:

W Jmieniu Nayiaśnieyszego

ALEXANDRA I.

Cesarza Wszech Rossyy Króla Polskiego. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu

Chcąc ułatwić kommunikacye handlowe w Królestwie Naszym Polskim i urządzić w nim drogi w sposób odpowiedaiący potrzebie i wy-

godzie publiczney oraz ozdobie kraiu, na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Trakty publiczne w Królestwie Polskim, dzielić się będą na trakty wielkie, trakty średnie i drogi poboczne.

Art: 2. Traktami wielkiemi nazywać się będą takie, które od Miasta Warszawy idą aż do Granicy Królestwa, albo takie co nieprzechodząc przez Miasto Warszawę, idą od iedney granicy Królestwa przez kilka Województw do drugiey, iakiemi są trakty:

z Warszawy do Krakowa
do Wrocławia
do Poznania
do Królewca
do Grodna
do Brześcia
do Torunia i Gdańska
na Lublin do Uściługa.
do Lwowa
z Krakowa na Lublin do Brześcia.

Art: 3. Traktami średniemi nazywać się będą te drogi, które z Warszawy idą do innych Miast Woiewódzkich, tudzież drogi łączące między sobą Miasta Woiewódzkie, daley drogi łączące Miasta Woiewódzkie z Miastami Obwodowemi, nakoniec drogi łączące między sobą Miasta Obwodowe.

Art: 4. Wszystkie inne drogi zwać się będą drogami pobocznemi.

Art: 5. Wszystkie trakty i drogi w powyższych artykułach wymienione, wymierzone będą na mile.

Art: 6. Mila urzędowa w Królestwie Polskim równą będzie mili geograficzney, których idzie 15 na ieden stopień równika. Mila ta nazywać się będzie Polską, i mieć będzie długości dwanaście tysięcy czterysta pięćdziesiąt sześć łokci Warszawskich.

Art: 7. Dla iednostayności tak traktów iako i dróg w Królestwie; oznaczamy ich szerokość iak następuie:

Trakty wielkie mieć będą szerokości sążni 7. wyiąwszy mieysca gdzie się to w żaden sposób uskutecznić nie da.

Trakty srzednie szerokości Sążni 5.

Trakty poboczne sążni 2.

Art: 8. Dopełnienie ninieyszego postanowienia Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi w czém do niey należy poruczamy.

Działo się na Sessyi Rady Administracyynéy dnia 20 Kwietnia 1816 w Warszawie.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Radzca Sekretarz Stanu, Jenerał Bdy, (podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z oryginałem, Radzca Sekretarz Stanu, Jenerał Bdy, (podpisano) *Kossecki.*

W Imieniu Nayiaśnieyszego

ALEXANDRA I.

Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Na przełożenie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi po wysłuchaniu zdania zgromadzenia ogólnego Rady Stanu, zważywszy potrzebę oznaczenia prawideł, podług których roboty około dróg publicznych maią bydź wykonane, do póki stałe w téy mierze przepisy wydane nie będą postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Stosownie do praw trwaiących wszystkie gminy bez wyłączenia ludu wyznania Moyżeszowego i każdy właściciel, winni utrzymywać na właściwym gruncie drogi, groble, mosty i przeprawy wszelkie, podług przepisów Rządowych. — W tym celu oddawna ustanowione szarwarki w Kraiu naszym do tego iedynie zwracamy i przeznaczamy celu, a właściciele w części i stosunku ludności posiadanéy włości, przykładać się do ich utrzymywania powinni.

Art: 2. Stosownie do postanowienia naszego pod dniem 20 Kwietnia r. b. do traktów wielkich i srzednich w przypadku, gdzieby utrzymywanie to możność gminy i właściciela przechodziło, Kommissya Woiewódzka za poprzedniczem zdaniem sprawy biegłych, wezwie w pomoc gminy i właścicieli z właściwego lub z przyległych Powiatów stosownie do położenia.

Art: 3. Drogi poboczne będą utrzymywane wyłącznie przez mieyscowe gminy i właścicieli.

Art: 4. Rozkład podług artykułu 2go potrzebnéy pomocy dni pieszych i ciągłych, będzie stosowany do liczby dymów i odległości od mieysca robót.

Art: 5. Każdy rozkład na obce włości powinien bydź bez przecięcia ułożony, przez Kommissye Woiewódzkie Kommissyi Rządowey

Spraw Wewnętrznych i Policyi poprzedniczo do zatwierdzenia przedstawionym, a gminom i właścicielom część traktu będzie ile możności wyznaczona, aby stale utrzymywaną była.

Art: 6. Nie maią prawa do pomocy z obcych włości właściciele, pobieraiący na mocy upoważnień Rządowych opłaty mostowego i grobelnego do utrzymywania tych przepraw z których opłaty biorą.

Art: 7. Będą utrzymywani z Skarbu publicznego biegli kieruiący robotami około dróg, iako to: miernicy, budowniczowie i. t. p.

Art: 8. Gdzieby do utrzymywania traktu sposoby w artykule drugim wskazane nie wystarczały, Skarb publiczny w części do wydatków się przyłoży.

Uskutecznienie postanowienia tego, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyynéy dnia 14 Maia 1816.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Radzca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady,

(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z oryginałem, Radzca Sekretarz Stanu,

Jenerał Bdy, (podpisano) *Kossecki.*

Kommissya Woiewódzka biorąc za prawidło powyższe ustawy, niemniey stosuiąc się do reguł przez zwierzchnią iey Władzę wskazanych, następuiące dla Urzędników publicznych sobie podwładnych, wydaie raz nazawsze trwać maiące przepisy.

TYTUŁ I.

O ogólnych obowiązkach względem ułatwienia i utrzymywania dróg i kommunikacyi publicznych.

1mo. Gdy wszelkie Kommunikacye tak lądowe iako i wodne do wzaiemnego udogodnienia w Towarzystwie żyiących ludzi należą, przeto też każdy właściciel i posiadacz gruntu, z natury praw sobie służących, do znoszenia wszelkich obowiązków do gruntu przywiązanych, w moc powszechnego prawa będąc zobowiązanym, do udzielania gruntu swego na drogi publiczne, niemniey do utrzymania ich, równie grobel, mostów, przewozów i. t. podobnych obiektów, które tylko iaką prostą Kommunikacyą między iedną a drugą maią, lub u-

sadą albo wsią, osadą lub Miastem, przez to powszechne prawo iest zniewolonym. — Takowe proste i bezpośrednie Kommunikacye, powinny bydź zawsze i wszędzie kosztem właścicieli i posiadaczów gruntu ułatwione i utrzymywane, stosownie do przepisów wtey mierze przez Władzę Policyiną wydanych, iak to artykuł 3ci. Ustawy Namiestnika z dnia 14 Maja r. z. obiawia.

2do. Ze zaś drogi od Miasta do Miasta prowadzące przez ułatwienie mianowicie handlu i ogólney kraiowey kommunikacyi, szczególniey dla ogółu pożytecznemi staią się, a przez częstsze onych zepsucie, ciężar naprawy i utrzymywania prywatnemu Właścicielowi lub posiadaczowi gruntu byłby zbyt trudnym do zniesienia, przeto też w tey mierze od ogółu, pomocy w pewney proporcyi doznać powinien, iak to Artykuł 2 teyże samey ustawy Namiestniczey naywyraźniey zastrzega.

3tio. Następnie więc co się tycze materyałów i maystrów do wystawy lub reparacyi tak mostów iako i grobel, podług przepisów policyiney władzy na traktach publicznych wykonać się mianey, takowych każdy właściciel i posiadacz gruntu dostarczyć iest zobowiązany — Gdyby zaś dla ubóstwa lub szczególnieyszych mieyscowych okoliczności, dostarczenie materyałów i maystrów dla właścicieli lub Posiadaczy gruntu, zbyt było uciążaiącym, w takowym tylko przypadku, Rząd onym pomoc swą w tey mierze dać przyrzeka, a to stosownie do Artykułu 8go teyże Namiestniczey ustawy.

4to. Zwózka materyałów i wszelka ręczna robota, dostarczoną ma bydź przez ztowarzyszane gminy, a to co do fur podług liczby włok ornych wszelkiego gatunku, bądź folwarcznych, bądź wieyskich i mieyskich do katastrów Obwodowych zanotowanych, tak aby równie Właściciele Dóbr z gruntów przez siebie samych użytkowanych iako też i wszelkiego stanu Włościanie, za nadanym przez nich prawem osiedli, do tego Publicznego ciężaru w przynależney proporcyi przykładali się, która reguła służy równie dla Dzierzawców Dóbr Koronnych i Narodowych prawa i obowiązki dominialne reprezentuiących. Ci względem wydatków ztąd wynikaiących do przełożoney nad sobą władzy ekonomiczney wcześnie odnosić się powinni, to iednakże odnoszenie, co do wykonania obowiązków powszechnych i całemu kraiowi wspólnych, bynaymniey opóźniać nie może i w tey mierze Obwodowey lub Woiewodzkiey Policyiney Władzy równie iak inni Obywatele ulegać maią i dla tego właśnie względem dostarczenia n. p. potrzebnego na faszyny chrustu, niemniey drzewa do budowy mostu i znaków drożnych potrzebnego, wyiednywać sobie powinni u Wyższey Władzy Eko-

nomiczney, stosowne wskazania i Assygnacye, inaczey ulegać będą rygorowi prostey policyiney Exekucyi i ponoszeniu kosztów tak na ugodzenie potrzebnych Rzemieślników, iako też zakupienie materyałów, z przyczyny opóźnienia, które przez Kommissarzy Obwodowych na ich rachónek ugodzonemi i zakupionemi by bydź musiały. Na przypadek ieżeli Włoki orne, nie są uregulowane i Katastra sam tylko wysiew obeymuią, na taki przypadek w rozpisaniu potrzebnych fur, zasada powyżey oznaczona w tym sposobie zastosowaną bydź winna, iż 5 korcy Oziminy na 1 Włokę Magdeburgską rachowane bydź maią. Co do dostarczenia robotników ręcznych, wszystkie osoby mezkie, od lat 15 do 50 lat liczące i do Książki Gminney ludności zaciągnione, bądź przez siebie, bądź przez wynaiętych Zastępców, do wykonania takowego publicznego obowiązku należeć maią, od którego ani stan ani wyznanie nie wyłącza: wyiętemi są z pod tey powszechney reguły, osoby w gminie obcey bądź dla Interessów, bądź dla iakieykolwiek inney przyczyny zamieszkałe, i żadnym mieyscowym zarobkiem nie trudniące się, nie mniey wszelkiego stopnia i natury urzędnicy lub inne Osoby z iakiego kolwiek bądź tytułu obowiązki publiczne sprawuiący.

5to. Utrzymanie dróg i przepraw na trakcie położonych w Zawodzie siedliskowym Miasta Wsi lub Osady iakiey, do właścicielów, posiadaczów gruntow i mieszkańców mieyscowych, bez cudzey pomocy należy, wyiąwszy przypadki nadzwyczayne, siły tychże Mieszkańców przechodzące. Urząd mieyscowy, takową czynność, mieyscową robocizną, równie tak drogi iak przeprawy boczne, prostą tylko Kommunikacyą między Miastami, Wsiami lub osadami ułatwiaiące, wedle wskazaney wyżey co do traktów publicznych proporcyi, uskuteczniać winien.

6to. Że zaś w niektórych mieyscach exystuią uprzywileiowane opłaty mostowego, grobelnego i t. d. przeto też uprzywiliowani na ten koniec Perceptorowie, obowiązanemi są z własnego nakładu, bez czyieykolwiek bądź pomocy, takowe obiekta z swey intraty w dobrym stanie i wedle przepisów policyinych utrzymywać, do którey reguły należą równie brzegi Rzek w mieyscach przewozowych i same z nich na przewozy ziazdy. W takimże względzie uważać należy mosty i groble z przyczyny iakiegokolwiek bądź rodzaiu młynów lub stawów w iakich bądź mieyscach znayduiące się i korzyści Właścicielom przynoszące, iak to artykuł 6 Ustawy Namiestniczey z dnia 14 Maia 1816 roku wyraźnie zastrzega.

TYTUŁ II.

O sposobie uregulowania dróg i traktów publicznych.

1mo. Stosownie do ustawy Namiestniczey z dnia 20 Kwietnia 1816 r. a mianowicie do Artykułów 1, 2, 3 i 4, wszystkie drogi publiczne, na trzy gatunki dzielą się; na trakty główne, średnie i drogi poboczne — Wymiar onych i szerokość przez Artykuł 5, 6 i 7, teyże ustawy są oznaczone, do czego Kommissarze Obwodowi w uregulowaniu traktów ściśle zastosować się maią a tym końcem, podług mappy Geograficzney prowadzenie traktów ureguluią, maiąc wzgląd na przesadzane teraz stacye pocztowe których iednak przemianę w miarę dogodności mieyscowey i podróżuiących, z uwagą na zręczność w przesyłaniu pocztą Expedycyi Rządowych proponować Kommissyi Woiewódzkiey są mocni, lecz zawsze z dostatecznym udowodnieniem przyczyn gruntownych i iasnych.

2do. Trakty wielkie i średnie z zachowaniem co do pierwszey klassy punktów pryncypalnych Artykułem 2 Ustawy Namiestniczey wymienionych, przez punkta posrzednie tak prostować są obowiązani, aby tym sposobem ile możności przez Miasta pomnieysze przechodziły ieżeliby przez to nie było znacznego nadłożenia drogi dla podróżuiących — W tey mierze trzeba mieć na pilney uwadze, trakty iuż exystuiące, ieżeli te gruntownie w dobrym i przepisami zgadzaiącym znayduią się stanie, także iak dalece grunt na dobroć drogi i łatwość większą iey utrzymania mieć wpływ może.

3tio. Wszędzie od Miasta do Miasta podług Mappy i geograficznego położenia, trakt publiczny w prostey linii proiektowanym bydź winien, rozważyć następnie należy, iak dalece Wsie lub Osady, przez które dotychczasowy trakt idzie od takowey prostey linii są odległemi, znaczne więc skrócenie drogi, ieżeli wielkie błota, góry, lub wąwozy, albo zbyt trudne dla ciężarów piaski i niskie grunta, takowemu sprostowaniu nieprzeszkadzaią.

Między Miastami i za pośrednie punkta traktu obranemi Wsiami i osadami, także z kolei proste linie proiektowanemi bydź powinny z iednakową na przeszkody powyżey wymienione uwagą, a stosownie do tych pewne punkta załamków determinować trzeba, prostuiąc raz na zawsze od iednego do drugiego bieg traktu, tym sposobem uregulować się mogącego. Karczmy poiedyncze przy traktach wystawione które żadney nieokazuią w swey budowie trwałości, które dla podróżuią-

cych żadney nie zabezpieczaią wygody, które na koniec z łatwością przeniesionemi bydź mogą, na pomnożenie załamków wpływu mieć nie maią.

4to. Co do dróg bocznych, bezpośrednią Kommunikacyą stanowiących, takowe od iednego mieysca do drugiego, z iednaką względnością na przeszkody mieyscowe co do robienia załamków na traktach, iak się o tych wyżey powiedziało, w prostey linii prowadzonemi bydź powinny. W ogólności, należy ile możności wystrzegać się załamków a przynaymniey tego dopilnować, aby przez grunt iedneyże Włości w prostey linii droga prowadzoną była, obieraiąc na granicy zetknięcia się gruntu dwóch Włości takowe punkta aby w wyprostowaniu od nich do Wsiów dróg pobocznemi zwanych, wspolna dla obydwóch włości znaydowała się dogodność. Żeby zaś przez namnożenie dróg niepotrzebnych, rolnictwu Kraiowemu uszczerbku i szkody nie zadawać, należy nadto wedle mieyscowych okoliczności z pilną bacznością obierać pewne iuż na uproiektowanych drogach punkta, od których drogi w różne strony zręcznie rozchodzić się i znowu daley iak wyżey powiedziano, wyprostowanemi bydź mogą. Taż sama reguła służy względem rozchodzenia się traktów na różne strony, niemniey dla dróg Kommunikacyinych, od Traktów do Wsi i Osad na boku położonych.

Drogi Ekonomiczne przez właścicieli gruntów dla Kommunikacyi z polami i łąkami swemi służące, a których podróżuiący używać nie maią przyczyny, zależą zupełnie od woli i dyspozycyi tychże Właścicieli i posiadaczów gruntu.

5to. Z tego co się wyżey o uregulowaniu dróg raz na zawsze powiedziało naturalnie wynika, że od mieyscowych wszędzie okoliczności i rozsądnego zastosowania się do powyższych Reguł Urzędników Publicznych, takową czynność powierżoną sobie maiących przyzwoite wykonanie rzeczy zupełne zawisło.

Uregulowanie dróg pobocznych w okręgu gmin stowarzyszonych do Kommissarzy czyli Dozorców sekcyinych (o których niżey) należeć będzie, zwolnym od każdey z interessowanych Osób do Kommissarza Obwodowego odniesieniem się. Co do traktów publicznych takowych uregulowaniem sami Kommissarze Obwodowi zatrudniać się maią, a w przypadku potrzeby lub powątpiewania, po decyzyą do Kommissyi Woiewódzkiey udawać się są zobowiązanemi, przedstawiaiąc zawsze rzecz dobrze, ze wszystkich stron przyczynami obiaśnioną, i z dołączeniem ręcznego przynaymniey rysunku, zostaiąc za Sumienność przedstawienia swego Rządowi odpowiedzialnemi. Jeżeli-

(Dalszy Ciąg w Dodatku) DODATEK.

DODATEK DO NUMERU 25.

DZIENNIKA URZĘDOWEGO

WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

(Dalszy Ciąg Urządzenia względem Dróg i Traktów)

Jeżeliby względem uregulowania traktu od Miasta do Miasta granicą Obwodów przeciętego, między sąs aduiącemi Kommissarzami Obwodowemi bezpośrednie nie mogło zayść porozumienie, w takim przypadku obydwa z dołączeniem zaszłey między niemi iak można nayspiesznieyszey Korrespondencyi po decyzyą do Kommissyi Woiewódzkiey udawać się powinni.

6to. Jeżeliby przy uregulowaniu traktów do szczególney iakiey posady, grunt został znacznie uszczuplony, w takim przypadku przez Dziedzica osadnikowi, wynagrodzenie nastąpić winno. Jeżeliby zaś rzecz, do załatwienia między cząstkowemi właścicielami zachodziła, takowych Kommissarz Obwodowy porozumieć i poiednać obowiązany. W każdym przypadku, trakt dawny służyć może za wynagrodzenie, a w przypadku zachodzącego sporu, takowy dobrze przez Kommissarza wyiaśniony, do rozsądzenia Administracyynego Kommissyi Woiewódzkiey, wchodzącey w atrybucye byłey Rady Prefekturalnéy, wedle przyiętych w téy mierze zasad, przedstawionym bydź winien.

7mo. Wszędzie na zkraiu Miast lub Wsiów, przez które trakty publiczne przechodzą, zakopane bydź powinny słupy gładko obrobione, zheblowane, naymniéy 12 cali grube, a 4 łokcie nad ziemią wysokie, i oleyną farbą w kolorach narodowych pomalowane, u góry zaokrąglane, na półtora łokcia przynaymniey głęboko w ziemi osadzone, a dla zapobieżenia ugniciu dobrze osmalone. Na takowych w półłokciowym odstępie od góry, ma bydź mocno przybita tablica, na téy zaś ma bydź wypisane nazwisko Miasta lub Wsi, Obwodu i Gminy w którey leży. W tymże samym od góry odstępie maią bydź mocno horyzontalnie po osadzane na 6 cali szerokie, a 2 łokcie długie skazówki, na których wypisać należy: odległość do Miasta naybliżey na

pryncypalnym trakcie położonego, i nazwisko Wsi naybliższéy przez którą trakt wskazany przechodzi. — W słowach do Miasta N. mil N. przez Wieś N.

Gdzie trakty w polu rozchodzą się, podobneż wszędzie drogoskazy bez tablic, lecz z takiemiż samemi skazówkami, ile się traktów rozchodzi, osadzonemi bydź powinny.

Na granicy każdéy gminy osadzonym bydź powinien słup, takieyże wielkości z tablicą, nazwisko gminy wymieniaiącą, podobnież na granicy Obwodu słupy podobne zakopanemi, na których tablice bydź maią, z wypisaniem na nich nazwiska Obwodu.

TYTUŁ III.

O sposobach robienia i utrzymywania dróg.

1mo. Jak się iuż wyżey rzekło, trakty wielkie, srzednie i drogi poboczne, trzymać powinny szerokość prawem przepisaną: po obydwóch stronach, powinny bydź okopane rowami do spadu wody regulowanemi, od 4 do 6 stop szerokiemi, których burty przynaymniey iedną stopę spadzistości mieć maią, a to w miarę potrzebney do wyniesienia drogi ziemi, tak, aby spad rowu przynaymniéy 2 stopy miał szerokości. Takowe rowy do wymiaru szerokości drogi nie należą; która szerokość co do traktów głównych w zbyt niżkich mieyscach, kosztownych grobel wymagaiących, w miarę mieyscowych okoliczności, aż do szerokości traktu srzedniego zmnieyszoną bydź może.

2do. Ziemia z rowów nie na brzegi lecz na srzodek drogi wyrzuconą bydź powinna, aby droga była kabłąkowata i w srzodku czyli na grzbiecie przynaymniéy 1½ stopy nad wysokość brzegów wyniesioną, aby nigdy na niey woda zastanawiać się niemogła, lecz żeby do rowów zawsze ściekała. Jeżeliby na uregulować się maiącey drodze, znalazły się górki, takowe nayprzód znieść trzeba; podobnie doły, nayprzód drobnemi kamieniami lub gruzem z pomocą gdzie potrzeba faszyny zarównać i dobrze ubić, a dopiero po takim przedwstępnym wyrównaniu gruntu, rowy kopać i drogę wedle przepisów na kabłąkowatą wywyższyć.

3tio W mieyscach nizkich błotnistych i ilastych, należy spad drogi nayprzód umocnić za pomocą kamieni i faszyn. Kamienie większe powinny bydź na sztorc także kabłąkowato ściśle stawiane, dobrze ubite, a między temi drobnemi lub tłuczonemi, wszystkie nierówności zapełnić i ubić należy. Na takowe pokrywszy nieco ziemią, układać na-

leży regularnie faszynę wiązaną i iednaką miarę trzymaiącą; wiążąc faszynę giętkiemi gałązkami użyty do niey chrust w odwrotnym sposobie składać należy, tak aby wszędzie iednaką trzymała grubość i aby ściśle ułożoną bydź mogła. Następnie faszynę dobrze ziemią przykryć i ubić, strzegąc się, aby przyciśnięta od ciężaru w iednym brzegu, drugiey nie odnosiła, dla tego też właśnie poiedyncze gałęzie kładzionemi bydź nie mogą. Jeżeliby grzbiet drogi w miarę nizkości mieysca, lepszego potrzebował umocowania, drugą warsztę faszyny, na grzbiecie ułożyć potrzeba i tak iak pierwszą umocować i ziemią dobrze okryć, gdyż na powietrzu prędko niszczeie.

4to. W braku iednego z tych materyałów i w przypadku trudności zprowadzenia onych, iednym z nich kontentować się można, a gdzie sposobność pozwala, do pomocy gruzu lub zuzla z hut użyć.

5to W ogólności groble w mieyscach lgnących porobione, na samym wierzchu nawieść trzeba iak można naybardziey dziarnistem piaskiem przynaymniey na stopę i wówczas ostatecznie przepisaną kabłąkowatość drogi uregulować, co ią nayistotniey od zepsucia zabezpieczać będzie.

Takowe groble tak wysoko sypać należy, aby nad naywyższe wezbranie zbiegaiącey się wody, wyniesionemi zawsze były.

6to. W nayniższych mieyscach groblowych, należy porobić poprzeczne rowy w miarę potrzeby szerokie i podług zasad niwellacyi głębokie, dla ułatwienia lepszego ścieku wody.

Zeby zaś w tych mieyscach woda nie zatrzymywała się, grobli niepsuła, należy w bok do stosowney odległości prowadzić i kopać rowy do spadzistości gruntu zastosowane, aby niemi zbyteczna woda odpływała.

7mo. Na takowych poprzecznych rowach, na srzodku grobel stawiać potrzeba mosty, przynaymniey 12 stop szerokie; w miarę taniości i większey łatwości wystawy mostu, takowe murowane, lub z drzewa budowane bydź maią. Jeżeli się muruią, sklepienie szczególniey mocno zrobione, i dobrem wapnem spoione bydź powinno, do czego rozsądnego i umieiętnego Rzemieślnika użyć należy.

8vo. Rowy pod mostami przynaymniey 12 stop szerokości trzymać maią, boki onych pod mostami drewnianemi z kamieni wymurowane, lub przynaymniey dla zabezpieczenia całości, dobrze wydarnowane bydź powinny. W drugim przypadku, należy w nich poosadzać grube i osmalone pale, na których dopiero kłaść belki. Belek takowych na czop dobrze osadzonych i umocowanych, naymniey 3 pod szeroko-

ścią mostu znaydować się powinno, i na nich dopiero należy układać ściśle i równo bale, naymniey 4 cali grube i takowe do belek dobrze przywiercić, aby się żaden z nich pod ciężarem niepodnosił, dla tego też wszędzie do belek przystawać powinny.

9no. Jeżeliby rowy pod-mostowe musiały bydź szerszemi, lub gdyby dla obfitości wód pod mostami płynących, takowe dłuższe nad stop 12 budowanemi bydź musiały, wówczas w odległości stop naymniey 12 w pośrodku pale dobrze ubite, osadzonemi i z sobą związanemi bydź powinny, na których podporach belki układane i przynależnie wiązane bydź maią.

10mo. Tak przy mostach większych iak i mnieyszych ziazdy tak uregulowane bydź powinny przez podniesienie do nich trytfy, aby od wszelkich przypadków, iakie przykre z mostów ziazdy sprawuią, podróżuiących zabezpieczały. Aby zaś Ziemia z trytfy pod most przy wiazdach nieusuwała się, zewnętrznem zastawianiem bali, zabezpieczyć ią od tego trzeba, a wiazdy drobnemi Kamieniami wybrukować, albo przynaymniey równo ułożonemi i ubitemi ugruntować, pokrywszy takowe dziarnem.

11mo. Wszystkie mosty po bokach kobylicami obwarowane bydź maią naymniey na 2 łokcie wysokiemi. Jeżeli słupki kobylicowe w belkach mostowych dobrze osadzonemi i z dwóch stron z temiż dla mocy związanemi bydź nie mogą, należy takowe dobrze osmaliwszy w ziemię w końcach mostów w kopać, w odległości przynaymniey 2 stop od burty poprzecznego rowu. Poręcze na słupkach tak osadzać trzeba, aby kant wierzch ich formował tym sposobem trudniey zepsuciu od wilgoci podpadaią. Takowe poręcze na czop w słupkach osadzone i dobrze zawiercone, trzymać powinny przynaymniey 6 cali grubości w kwadrat, powinny bydź razem ze słupkami oleyną farbą w narodowych kolorach malowane.

12mo. Jeżeli droga idzie nad iaką przepaścią, stawem, ieziorem, rzeką, lub znacznym strumieniem; wszędzie w podobnych mieyscach, takiemiż kobylicami zabezpieczoną bydź powinna.

13mo. Dla zabezpieczenia grobel od zepsucia i zerwania przez wody na wiosnę znacznie wzbieraiące, mianowicie w nizinach, należy takowe u spodu wzdłuż rowów od połowy głębokości rowu zaczynaiąc, wszystkiemi krzewami mianowicie rokitiną i wierzbiną gęstą z początku wiosny obsadzać, aby ta wodę naciskaiącą na groble, wstrzymywała.

14mo. W ogólności wszystkie trakty publiczne drzewem w odległości naywięcey 15 stop iednego od drugiego, o dwie stop za rowami wysadzane bydź maią, co szczególniey na wiosnę za pierwszym ros-

marznięciem Ziemi, a w Jesieni po opadnięciu liścia uskutecznionym bydź ma. Naylepszemi są do tego gatunkami z drzew kraiowych. Lipina, Wiąz, Jarzębina, Osina, Topola, Wierzbina, Brzezina i Jwina, które gatunki ile możności iednostaynie sadzić należy lub regularnie przynaymniey przeplataiąc, dla sprawienia tym przyiemnieyszego dla oka widoku.

Przed sadzeniem tych Drzew, należy wykopać dla każdego dół przynaymniey 3 stopy srzednicy maiący i tyleż głęboki, które doły do sadzenia Wiosnowego już w Jesieni, a do sadzenia Jesiennego na wiosnę przygotowane bydź maią aby wyrzuconą Ziemię powietrze dobrze przeięło i uprawiło. Srzodek dołu cali piętnaście od brzegu zewnętrznego rowu, oddalonym bydź winien. Wszelakie drzewo do sadzenia użyte, powinno trzymać przynaymniey 4 łokcie wysokości, i powinne mieć nieuszkodzone korzenie, inaczey próżną byłaby w sadzeniu onego robota. Trzeba ie tak uwinnie zasadzać, aby korzenie słońce lub powietrze nie wysuszyło, inaczey do przyięcia się są trudne; należy gałęzie onego do 3 łokciowéy wysokości pod krzesać, a zbytnie na bok wyrastaiące gładkim przyrznięciem skracać. Jeżeli wierzbina sadzoną bydź ma, trzeba proste tylko gałęzie przyzwoitą długość maiące, dla zachowania iednostayney wysokości dobierać, dobrze będzie kiedy przed wsadzeniem iey w ziemię, te końce, które maią bydź wkopane, przez tydzień moknąć będą, dla tym prędszego iey przyięcia się.

Drzewo sadzone do takiey głębokości w Ziemię wpuszczane bydź powinno, w iakiey się wprzód przed wykopaniem znaydowało: w gruncie piaszczystym należy ie nieco głębiey w ziemie wpuścić i korzenie dowiezioną dobrą ziemią obsypać, obsypuiąc letko ziemią natrząsać. ieżeli iest woda w blizkości takową zlewać, nogami coraz bardziey utłaczać, ażeby przyzwoicie umocowane zostało. Dla zabezpieczenia od wywrotu, złamania lub uchylenia, należy przy każdym półtora łokcia wysokie kołki posluzem na krzyż osadzić i razem z drzewem mchem suchym od zepsucia korę zabezpieczywszy, dobrze rokitową okręconą wicią związać, a na wierzchu do koła darną drzewo obłożyć ażeby poruszona ziemia nadto nie wysychała.

15mo. Osobliwie w zapolach należy przysposabiać zapasne szkołki drzew, do wysadzenia traktów publicznych potrzebnych, które właściciel gruntu dostarczać iest winien. Tym końcem mianowicie w Dziedzinach znacznieyszych powinny bydź poobierane place i takowe ogrodzone dla wychodowania w nich potrzebnego do wysadzania dróg drzewa. Naysnadniey takowego przysposobić można w gatunkach które z naźniętych gałęzi i rozek przyymuią się i wyrastaią. Między temi wierz-

bina i topol Saska nayłatwieysza iest do przyięcia. Zasadzanie i założenie takowey szkoły, dziać się powinno zwyczaynym ogrodniczym sposobem, należy tylko dobierać gałązki proste, takowe po przyięciu od dołu podkrzesywać aby tym lepiey w górę pędziły. Do wysadzania dróg dopiero w tenczas użytemi bydź mogą, gdy do przepisaney wysokości dorosną i gdy dobre popuszczaią korzenie.

16mo. W Borach i lasach drogi do przepisaney prawem szerokości doprowadzone, i gałęzie od drzew przy brzegach stoiące, do 6ciu stop wysokości okrzesanemi bydź powinny, pnie wszystkie i korzenie tak wszędzie wykopane bydź maią, ażeby nigdzie poiazdy o nich uderzać nie mogły.

17mo. Ieżeli przykrych wąwozów i gór pominąć nie można, pierwsze przynaymniey tak rozprzestrzenione bydź powinny, ażeby dwa poiazdy w nich minąć się mogły, a w naycięższym przypadku, trzeba przynaymniéy od pewnéy do pewnéy odległości, obmyśleć na ten koniec ustępy. Ponieważ w wąwozach droga nayczęściey i nayłatwiey przez zbieg wiosnowéy wody bywa psutą, przeto też szczególniey w téy mierze od zepsucia ubezpieczać ią należy, robiąc tęż koniecznie kabłąkowatą i daiąc po brzegach chociaż pomnieysze rowki, aby niemi woda spływała.

Góry tak skopywane bydź powinny żeby nigdzie nie miały przykréy spadzistości tak często dla poiazdów niebezpiecznéy, która przykrzeyszą nad iedną stopę na pięciu długości, większą bydź nie może. — Gdy spadzistość góry iest długa, należy nadto w pewnych odległościach porobić poprzeczne waliki na 3 stopy u dołu szerokie, i gruntownie umocowane, o które rozpędzony poiazd w swym biegu mógłby się zatrzymać.

TYTUŁ IV.

O sposobie użycia robocizny i o dozorze nad drogami.

1mo. Do uregulowania i utrzymywania każdego traktu publicznego od iednego do drugiego naybliższego Miasta prowadzącego, stosownie do punktu 4go, tytułu 1go, maią bydź raz nazawsze z towarzyszone gminy i włości, fury i robotników dostarczać obowiązane. Takowe z towarzyszenie zastosowane bydź powinno do stanu traktów i mieyscowych okoliczności, trudnieysze lub łatwieysze onych utrzymywanie stanowiące.

Dla stowarzyszonych gmin, podług zasad wskazanych Kommissarz Obwodowy ułożyć ma taryffę robocizny tak na Dominia cząstkowych

Dziedziców iako i Włościan przypadaiących, z wymienieniem w rubrykach włók ornych i ludności mieysca każdego. Takowa taryffa w 3ch exemplarzach sporządzoną bydź maiąca, zostawszy przez Kommissyą Woiewódzką zaapprobowaną, służyć będzie raz na zawsze za regułę, podług któréy potrzebne fury i ręczni robotnicy od szczególnych Kontrybuentów powoływani i kwitowani bydź maią.

2do. Ażeby przez użycie takowéy robocizny, rolnictwu niedziało się uszkodzenie, tak fury iako i robotniki na czas dłuższy ani krótszy iak przez dni 3 ciągłe, ciż sami używanemi bydź nie mogą.

Paletuiąc onych nie więcey z iednéy wsi lub folwarków, iak trzecią część z ogólnéy należności powoływać nie można, a za obeyściem całkowitéy kolei, na nowo drugą, trzecią i tak daley powoływać, póki zamierzona reparacya ukończoną nie zostanie.

Dominia i Folwarki do dostarczania fur z swych włók ornych obowiązane, ieżeliby do zastąpienia takowego obowiązku włościan swych używały, powinni onym takową robociznę w zwyczaynéy pańszczyznie potrącić, a to pod karą podwóynéy wartości dnia sprzężaynego.

3tio. Do roboty około dróg przybywaiący ludzie, powinni bydź opatrzeni we wszystkie narzędzia iakie w palecie wymienionemi będą. Właściciel gruntu obowiązanym iest nadto wedle powszechnéy reguły, do regularnego kopania rowów dostarczyć zawsze na swóy koszt człowieka, robotę grabarską w tey mierze i ile potrzeba umieiącego, i sznurami opatrzonego, aby rowy proste w iednakiéy szerokości i do spadu wody były kopane, i ażeby z nich ziemia przyzwoicie wyrzucaną została.

4to. Nad każdym traktem publicznym od iednego do drugiego Miasta prowadzącym, ustanowionym będzie główny Dozorca Sekcyyny, Kommissarzem *ad hoc* zwany, a w tym celu z pomiędzy Wóytów i Obywatelów naybliżey traktu mieszkaiących i zamiłowaniem porządku celuiący, obranym bydź winien.

Do niego należyć będzie główny dozór i Dyrekcya uregulowania i naprawy traktu podług zasady przepisów w ninieyszym urządzeniu wyłuszczonych, a ieżeliby w wykonaniu takowéy czynności znaydował iakie szczególnieysze przeszkody, po ułatwienie onych do Kommissarza Obwodowego udawać się winien.

5to. Dla pomocy w dozorowaniu robót około dróg, w rozwożeniu paletów, i Exekwowanie nieposłusznych gmin, dodawanemi będą wedle potrzeby Kommissarzom Sekcyinym przez Kommissarzy Obwodowych Zandarmy: a gdyby takowe srodki nie były dość skuteczne

w zapewnieniu regularnego posłuszeństwa, w miarę żądaney pomocy, Kommissya Woiewódzka o pomoc woyskową wystarać się niezaniedba.

6to. W miarę mieyscowych Okoliczności mianowicie do pierwszego uregulowania traktu, dodawanemi będą nadto Kommissarzom Sekcyinym biegli przez Rząd na Dyety zapłaceni, ażeby żadna wymówka w przyzwoitym rzeczy wykonaniu, nie mogła mieć mieysca.

Z temi Kommissarze Sekcyini pod zwierzchnią Kommissarza Obwodowego dyspozycyą porozumieć się wcześnie powinni, względem przyzwoitego traktów uregulowania.

7mo. Robota dróg wedle powszechnego doświadczenia naylepszą iest na wiosnę, na ten koniec przeto czas od 15 Maia do 15 Czerwca, dla użycia robotników przeznacza się: iako w porze naymniey gospodarstwu szkodliwym. Drugą porą naprawy dróg iest Jesien w Miesiącu Październiku, ale iuż mniey dogodna, dla tego też mianowicie robota grobel i wszelka inna ważnieysza, na wiosnę załatwioną bydź powinna, mnieysze tylko roboty i poprawka, w Jesieni ma mieć mieysce.

Co się tycze sadzenia drzew w wyborze na to czasu, do przepisów Tytułu 3 Artykułu 14 zastosować się należy.

8vo. W czasie naprawy dróg, Kommissarze Obwodowi takowe wszędzie obieżdzać i trudności ułatwiać winni, przestrzegaiąc aby ninieysze zarządzenie w wszystkich punktach dokładnie i wszędzie wykonane było.

Po skończoney reparacyi traktu, bądź na wiosnę, bądź na Jesieni, każdy z Kommissarzy Sekcyinych obowiązanym będzie naydaley w dni 14 zdać rapport.

a) w iakim stanie znaydował się Trakt.

b) iakie roboty uskutecznione zostały.

c) iak wiele dni pieszych i ciągłych do każdey szczegułowey roboty wyszło.

d) iaki materyał użytym został i od kogo dostarczony

e) Co do zrobienia w następnym czasie reparacyinym pozostaie.

Z których szczególnych rapportów Kommissarz Obwodowy naydaley w dni 14 po onych zebraniu, ułoży ogólny z całego Obwodu w takichże samych rubrykach tabellaryczny rapport, z dodaniem; iaki urzędnik który trakt dozorował, niemniey uwag, szczególnieysze trudności mieyscowe, obiaśniaiących, z dołączeniem karty sytuacyiney każdego traktu i z oznaczeniem na niey Sekcyi, która karta przez właściwego biegłego ma bydź zrobiona i za rzetelność poświadczona.

9no.

(Dalszy Ciąg w Dodatku)

DODATEK DRUGI DO Nru 25.
DZIENNIKA URZĘDOWEGO
WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

(Dalszy Ciąg Urządzenia względem Dróg i Traktów)

9no. Ponieważ pierwsze uregulowanie traktów, dłuższego niż za zwyczay wymaga czasu, przeto też pierwsza robota około dróg nieco przedłużoną bydź może.

W prostowaniu traktów i dróg, wzgląd mieć należy na teraznieysze zasiewy mimo tego wszędzie na gruncie wytknięte i przeoraniem odznaczone bydź maią, aby po zbiorach zboża robota w tych mieyscach rozpoczęta bydź mogła i aby nadal te mieysca zasiewanemi nie były.

10mo. W szczególności każdy Burmistrz, Wóyt Gminy, niemniey sołtys z włości, przez który grunt trakty i drogi przechodzą, ciągle pod karą porządkową, nad stanem ich ścisły dozór utrzymywać winien, aby wszystkie małe uszkodzenia, natychmiast przez właściwą gminę lub Wieś, naprawione zostały.

11mo. Tym końcem Sołtysi Wieyscy w każdą Sobotę, drogi przez grunta teyże Wsi przechodzące, zrewidować i nazaiutrz to iest w niedzielę Wóytowi o nich zdać ustny rapport są obowiązanemi, Wóyci wykonania tego ściśle doglądać i złemu zaradzać maią, pod własną odpowiedzialnością.

Toż samo uskuteczniać powinni Burmistrze, na gruntach do Miast należących. Po każdey ulewie i burzy rewizya takowa i naprawa bezzwłocznie uskutecznioną bydź ma.

12mo. Ażeby zaś takowy obowiązek przez Urzędników Gminnych ściśle wykonywanym został. Kommissarze Sekcyini z ubiegiem każdego miesiąca trakty i drogi pod ich głównym dozorem zostaiące, obiechać zechcą, naprawy powyżey zastrzeżone udysponuią, a o dostrzeżeniach swych dla ukarania winnych Kommissarzom Obwodowym co miesiąc regularnie zarapportować nie zaniedbaią.

13mo. Ostrzega Kommissya Woiewódzka że dla zupełnego przekonania się o stanie dróg i ich reparacyi, nietylko Jnżynier Woiewódzki, ale nadto Prezes lub Vice Prezes obieżdżać i rewidować one będzie; a ieżeli trakty publiczne niedbale przez kogokolwiek bądź utrzymywane będą, wówczas niezwłocznie reparacya, na koszt gmin stowarzyszonych przedsiewziętą i wyexekwowaną zostanie. Urzędnicy zaś wszelkiego stopnia za zaniedbanie przynależnego dozoru, do przykładney odpowiedzialności pociągnięci będą; przeciwnie celuiący w tey mierze gorliwością, Rządowi do pochwały i nadgrody przestawianemi zostaną.

TYTUŁ V.

O przepisach Policyynych.

1mo. Ponieważ ledwie nie przy każdey wsi dla zabezpieczenia szkody w zbożu od inwentarza, znayduią się na drogach publicznych wrota, przeto takowe porządnie zrobione, i dobrze osadzone na traktach przynaymniey 12 stop, a na drogach pobocznych 8. stop naymniey trzymać powinny. Do przynależnego onych zamykania podróżni są zobowiązywanemi. Jeżeliby zaś włość która od wszelkiey szkody zabezpieczyć chciała się, winna obsadzić na ten koniec ciągle znaydować się mogącą przy nich Osobę w tym celu ma wybierać człeka zdolnego. Sołtys zaś każdey Wsi przestrzegać obowiązany, ażeby dzieci do otwierania kołowrotów zbiegaiące się, przypadkowi iakiemu nieszczęśliwemu nie podlegały.

2do. Wszystkie przedmioty tamuiące wolny na drodze przeiazd, iako to: pnie, kamienie luźnie leżące, i t. p. zawady, wszędzie uprzątnione bydź maią.

3tio. Kopanie gliny, piasku, tudzież składanie padlin nad drogą, zabrania się pod karami Policyynemi. Teraznieysze doły z tąd pochodzące zarzucone, a w przypadku niemożności, kobylicami opatrzone bydź maią.

4. Aby przez zbytnie zbliżanie się ciężarów lub poiazdów do rowów brzegi tych zarywanemi nie zostawały, w odstępie dwóch stop od tych brzegów wszędzie co sto łokci osadzane bydź maią wysokie na sztorc kamienie albo też pale, dla trwałości osmalane.

5to. Wiatraki nowe i inne przedmioty, któremi się konie straszyć mogą, przynaymniey w odległości, bliżey nad sto łokci od drogi stawiać nie wolno.

6to. Każdego właściciela gruntu ostrzega się wyraźnie, ażeby takowy uprawiaiąc, drzewa zasadzonego nie psował, kamieni na drogę

nie wyrzucał, pod karą Policyyną za złamanie lub zepsucie każdego drzewa Złł: Pol: 30, a za wyrzucanie kamieni Złł: Pol: 6, prócz obowiązku zasadzenia innego drzewa, za złamane i uprzątnienia wyrzuconych na drogę kamieni.

7mo. Tenże sam służy obowiązek naprawiania i kara 6 Zł: Pol: gdyby kto poważył się drogę przerywać i iey oznaczenia psuć lub rowy nieostrożnym zawracaniem i zbliżaniem się do nich sprzężaiem zarywać, albo gdyby takowe czymkolwiek zarzucać poważył się.

8vo. Niewolno iest nikomu żadnego inwentarza przez rowy z drogi na pole przepędzać i tym sposobem one psować, pod karą Policyyną 6 Zł: Pol:. Urzędnicy Gminni obowiązani są w potrzebnych mieyscach na ten koniec mostki porobić.

9no. Każdy przeieżdżaiący przez rów i iadący za rowem, a nie drogą zrobioną, za ten występek 6 do 12 Złł: Pol: kary Policyynéy zapłacić, zniewolonym bydź może.

10mo. Każdy ktoby poważył się zepsuć drzewo osadzone, uszkadzać poręcze u mostu lub drogoskazy, szkodę przez siebie zrobioną, naprawić i do zapłacenia kary Policyynéy od 6 do 30 Złł: Pol: zniewolonym bydź ma.

11mo. Wykopuiący doły wbliskości drogi nietylko takowe swym kosztem zasypać, ale karę Złł. 6 zapłacić zostanie zmuszony.

12mo. Urzędnicy Gminni tak Burmistrze iako i Wóyci pod własną odpowiedzialnością takowych policyinych wykroczeń dostrzegać i wszędzie mieyscową bacznść zapewniać są obowiązanemi, a to pod własną za złe skutki odpowiedzialnością. Do nich należy wedle praw do Władzy ich przywiązanych, osądzenie takowych wykroczeń i ściągnienie zań kary, która w miarę niemożności uiszczenia wykraczaiącego, na policyine więzienie zamienioną bydź może. Połowa z tych kar powinna bydź zaraz wypłaconą Denuncyantowi za pokwitowaniem, druga zaś połowa do Kassy Gminney złożoną bydź ma. Ciż Urzędnicy Gminni co miesiąc, z osądzenia takowych wykroczeń i onych ukarania do Kommissarza Obwodowego dokładny rapport odsyłać maią, pod karą Złł. 6 za każde w tey mierze zaniedbanie. Tym końcem zapisywać maią w swych Dziennikach służbowych, policyino sądowniczych, kto, kiedy, za iakie przewinienie i w iakim sposobie ukarany przez nich został, i na co pieniężna kara obróconą.

13mo. Jeżeliby który z podróżnych dla złego stanu drogi, szkodzie iakiey podpadł, w takim przypadku gmina na którey gruncie to się wydarzyło, szkodę podróżnemu wynadgrodzić ob wiązaną zostanie, a do podobneyże kary nadto Urzędnicy, tak Kommissarz Obwodowy, Burmistrz, Wóyt i Sołtys mieyscowy w miarę winy każdego pro publico, pociągnionemi zostaną.

14mo. Naostatek zastrzega Kommissya Woiewódzka, że gdy przy pierwszym uregulowaniu Traktów publicznych, niektóre na nowo zupełnie robionemi bydź muszą, dla tey więc przyczyny w przypadkach nadzwyczaynych, cały Obwód powiatu lub ich części znaczne do iednegoż tegoż samego traktu uregulowania i uporządkowania użytemi bydź muszą. W takowych zdarzeniach wychodzić będą od Kommissyi Woiewódzkiey do Kommissarzy Obwodowych nadzwyczayne upoważnienia z szczególnemi Instrukcyami i zpoleceniem zrobienia nadzwyczaynego rozkładu fur i Ludzi dostarczonemi bydź maiących, do takich nadzwyczaynych robót które zawsze iednakże podług Zasad w ninieyszym urządzeniu wskazanych, fury i robotnicy na ten koniec dostarczeni używani bydź maią.

Ninieysze urządzenie ażeby każdego niezawodnie wiadomości doszło, Wóyci i Burmistrze po gminach swych, nietylko w zwyczaynym sposobie lecz i po Ambonach wszech Wyznań ogłoszą i że się tak stało przed Kommissarzami Obwodowemi udowodnić maią.

w Warszawie dnia 29 Kwietnia 1817.

PREZES

R. Rembieliński

Filipecki. Sekr, Jeneral.

(Dołącza się Wzór do Tabell Paletowania Robotników)

T A B E L L A

Wykazuiąca z których mieysc Gmin stowarzyszonych fury i robotnicy, i w iakiey liczbie do reparacyi Traktu od Miasta N. do Miasta N. prowadzącego, paletowani zostali; ile takowych, i w których dniach dostawiono, i z odbytey powinności pokwitowano:

Nazwisko Miast, Wsi lub Osady do dostawienia fur i ludzi obowiązanych.	Podług stałego Rozkładu, i ustanowioney proporcyi należy fur i robotników.								WYPALETOWANO.										DOSTARCZONO ISTOTNIE.									Nazwisko i znaczenie dostawcy, iako dozorującego nad robotnikami i furami.	Data wydanego mu zakwitowania z odbytych dni roboczych.	Uwagi.
	od Dworów.		od poiedynczych cząstkowych Właścicieli		od Gromady.		Razem.		Pod którą datą.	od Dworów.		od poiedynczych cząstkowych Właścicieli		od Gromady.		Razem.		Od którey do którey daty powinności odbydź powinni	od Dworów.		od poied: cząstkowych Właścicieli		od Gromady.		Razem.		Od którey do którey daty pracowali.			
	Fur,	Robotników.	Fur.	Robotników.	Fur.	Robotników.	Fur.	Robotników.		Fur.	Robotników.	Fur.	Robotników.	Fur.	Robotników.	Fur.	Robotników.		Fur.	Robotników.	Fur	Robotników	Fur.	Robotników.	Fur.	Robotników.				
	Liczba.		Liczba		Liczba.		Liczba.			Liczba.		Liczba.		Liczba.		Liczba.			Liczba.		Liczba.		Liczba.		Liczba.					